

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kriva obsodba.

Ne pogosto, toda izgodi se vendar večkrat, da se kdo obsodi pri sodnji po krivem. To je za nj gotovo hudo ali kaj si hoče? Če pride potem na svetlo, da se mu je izgodila krivica, odpusti se mu sicer kazni, če je še ni prestal in pred svetom se mu povrne čast ali kaj je škodo? Ni postave za to, da se mu povrne ali naj si išče odškodnine sam, kjer in kakor mu drago, država sama pa mu ne pomaga do nje. Tako se je izgodilo Ljudv. Kresniku, posestniku na Črešnjevci. Mož je vse poskusil, da dobi kaj odškodnine, ali doslej vse zastoj. V zadnji sili se je obrnil še do drž. zbora. In o tej njegovi prošnji je bila v drž. zboru dne 3. febr. obravnava. Poslanec J. Hren je predagal, naj izroči zbor njegovo prošnjo c. kr. vladi. Poslanec za Celje, dr. R. Foregger pa je to pobijal ter je ob enem, kakor mu je navada, udrihnil tudi še po vsem slov. ljudstvu. Dobro mu je na to odgovoril posl. M. Vošnjak. In tega govor pa je po stenografskem zapisniku ta-le:

Visoka zbornica! Kar je prvi govornik, to je protigovornik, rekel, o tem hočem tu le malo omeniti v dokaz, da misli gospod poslanec za Celje morebiti tu v visoki zbornici, da je tudi tu, kakor pri sodnijskih obravnah, zagovornik Soršaka (Poslanec Heinrich: Dobro!).

Gospod poslanec za Celje spomnil nas je prošnje ali kakor on pravi protipeticije občine Črešnjevce. To prošnjo izročil je gospod poslanec dne 13. maja meseca 1888. l. visoki zbornici, in se je priložila stenografskemu zapisniku. Trdil je, da je ta peticija za pojasnjenje Kresnikove prošnje, a prav za prav šlo je g. poslancu le za to, da bi se Kresniku nič ne dalo odškodnine. Gospôda moja, ta peticija je predložena bila peticijskemu odseku, ali do dnes se ni še nikdo zmenil za njo, ona leži tam nerešena. Pač pa se je vršila obravnava pred sodiščem v Slovenski Bistrici, kjer je vložil Kresnik tožbo radi razžaljenja časti gledé na to

protipeticijo. Kakih pet ali šest tednov potem, ko je gospod Celjski poslanec izročil visoki zbornici to protipeticijo in je zahteval, da se natisne v stenografskem zapisniku, izreklo je sodišče v Slovenski Bistrici na Kresnikovo tožbo, da se vsi oni, ki so to protipeticijo podpisali, obsodijo po 50 gld. globe. (Čujte, čujte! na desnici) To je „protipeticija“, na katero se je gospod Celjski poslanec opiral in s katero je hotel vsa zagovarjanja Kresnikova pobijati. Tedaj gospôda moja, boljšega dokaza za to, da niso izjave Celjskega gospoda poslanca na mestu, ne moremo dobiti. Ta gospod poslanec omenjal je nadalje, da Kresnik ne zahteva povračila škode, in da le zahteva, da bi visoka zbornica priporočila njegovo prošnjo gledé odškodnine pri visoki vladi. Mogoče je sicer, da je Kresnik preveč odškodnine zahteval, gotovo pa je, da ni še nobenega tistih 940 gld. prejel, katere mu je priznalo okrožno sodišče. Vsekako menim, naj se odškoduje za prestano kazni. Gospod poslanec za Celje govori o Kresniku, kakor o možu, ki nima nikakega zaupanja v svoji domovini. To je res, pa kakor se vzame. Pri njem, to je, pri nemško-liberalni stranki nima nobene veljave, pri nas Slovencih pa jo ima.

Tu moram torej omeniti, da je Soršak pri nemško-liberalni stranki in Kresnik je pri slovenski. Ker pa hoče vendar le gospod Celjski poslanec dokazati, da ni imel Ljudevit Kresnik v svoji domačiji nikakega zaupanja, podajem tu listino. Ta listina je določba c. kr. okr. glavarstva v Mariboru z dne 25. decembra 1889. leta št. 30.034; z njo je njegovo volitev v za zastopnika okrajnega zastopa Nj c. kr. apostolsko Veličanstvo potrdilo. (Čujte, čujte! na desnici.) To je bilo nedavno, namreč dne 25. decembra 1889. Kako je mogoče potem govoriti: „Kresnik nima nikakega zaupanja“, tega jaz vsekako ne umejem. Priloge, na katere se Kresnik v svoji peticiji opira, so zanimive gledé pravosodnih razmer na Spodnjem Štajarskem. Osmeljam se tu opozarjati Nj. vzvišenost go-

spoda pravosodnega ministra na vloge, katere je vložil Kresnik dne 24. avgusta 1884. l. na deželno nadsodišče v Gradci. Ne bodem dalje govoril o tem, ker vem, da sta jeden del visoke zbornice in predsedništvo jako občutljiva, ako kdo omenja razmer pri c. kr. sodiščih. Te občutljivosti jaz ne morem odobravati, ker mislim, da naj se tudi javno grajajo napake pri javnih uradih, naj bodo že upravni ali sodni uradi. (Dr. Kronawetter: Res je!) To prepričanje sem izrekel tudi v štajarskem deželnem zboru in zgodilo se je, da mi je rekel predsednik, da ni dovoljeno govoriti o pristranosti ali nepristranosti sodnikov. (Poslanec dr. Kronawetter: Zakaj pa ne? Poslanec Nabergoj: To je nemški liberalizem!) (Konec prih.)

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

V nedeljo, dne 17. novembra se je vršilo v Mariboru slovesno umeščenje ali intronizacija novega lavantinskega škofa. Ta slovesnost je bila v našem listu deloma že opisana, deloma pa so itak naši pobožni verni Slovenci iz vseh krajev vladikovine prihajali v Maribor, da so si svečanost ogledali z lastnimi očmi. Zbog tega nam tukaj ni treba tega slovesnega dne z nova opisavati, ampak mi še omenimo le eno in drugo stvar, ki so važne tudi za bodoče dni in so tudi vredne, da se ohranijo našim potomcem.

Pred vsem podamo našim bralcem nagovor, v katerem so kapitelški vikar, milostni g. prelat F. Kosar pozdravili škofa v imenu cele škofije. Vladikovina si je pa res izvolila zgovoren jezik, da je dostojno pozdravila svojega novega vladiko. Govor smo dobili iz lastnih rok preč. g. prelata, in sicer v znak ljubezni. Bog plati!

Govorili so v latinskem jeziku. Mi pa govor prelijemo v slovenski jezik, da ga domači zvon naznani po široki škofiji. Naj tedaj zdaj potegnem za zvon, vi pa lepo poslušajte!

„Ko je naš Gospod in Izveličar prihajal v Jeruzalem, da dopolni delo izveličanja našega, takrat, kakor svedoči sv. pismo, je začela vsa množica učencev z velikim glasom veselo Boga hvaliti in klicati: Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem. (Luk. 19.)

Prevzvišeni in prečastiti knez in škof! Enak prizor, če ne ravno tak, se je ponujal tudi v dan Vašega prihoda, in se ponuja zopet danes našim veselim očem, ko se celo mesto giblje in mladenči in device in stari in mladi vriskajoč Vam nasproti hité ter kakor z enim glasom kličejo: Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem! In zakaj, premilostni knez in škof, blagujemo tako svečano Vaš prihod?

Resnično zato in edino zbog tega, ker pridete v imenu Gospodovem!

Osirotela je namreč lavantinska vladikovina po smrti preljubljenega našega škofa Jakoba Maksimilijana, kateremu naj bo blag in večni spomin, čegar pastirsko ljubav vse cerkve okoli in okoli po škofiji oznanjujejo, čegar miroljubno srce, prav kakor srce kneza mirú, vse oblasti cerkvene in državne povzdigujejo, čegar očetovsko dobrotljivost vsi dobrodejni zavodi, vsi sveti kraji in pred vsem oboje seminšče, namreč duhovsko in deško na ves glas hvalijo, v tej blaženi stolni cerkvi pa res stene same govoré. Ko je tedaj sirota škofija zgubila svojega pastirja, obračamo svoje oči na večne visočine, da nam od ondot pride pomoč, proseč Gospoda žetve: Pošlji Gospod, kogar meniš poslati!

Dobro nam je znano, da so na večih krajih, pa tudi v našem mestu zlasti po samostanih obhajali devetdnevne pobožnosti, naj se prikrajšajo dnevi žalosti in naj Bog prej, ko slej blagovoli poslati, kogar nam meni dati.

Vendar, kdor zaupa v Gospoda, ne zga-nejo ga vekomaj, kakor gore Sionske ne. Zato pa tudi naša molitva ni bila prazna. Cem bolj so se množile molitve, tem jasneja je bila tudi božja volja, in ko pride čas, katerega je Oče po svoji oblasti odločil, je bil isti glas ljudstva in isti glas božji: da ste Vi, prečastiti knez, naš nam od Boga namenjeni škof.

Ko ste tedaj premil. škof po molitvah izprošeni, in od Njih ekscelence Solnograškega metropolita vsled posebne pravice, ki je nadškofjski stolici lastna, izvoljeni, potrjeni in posvečeni, stopite tedaj v imenu božjem v hlev naše škofije skozi edina, pravična vrata, kot odposlanec apostolov namreč, in kot naš pravi in postavni pastir, vzamite v istinito last škofjsko stolico.

Čast Vam tedaj bodi, ki pridete in ker pridete v imenu Gospodovem. Kakor ste nek-daj pohvalno služili svitlega cesarja, tako zdaj sprejmite vodstvo duhovne vojske v naši škofiji. Vojska namreč je človeško življenje na zemlji, svedoči sv. pismo, in nikdo ne bo venčan, ki se ni dobro vojskoval.

Glejte, svitli knez, tudi mi se Vam približamo v imenu Gospodovem in Vašo škofjsko stolico pri tem velikanskem shodu trumoma obdajamo, da Vam v navzočnosti cerkvenih in državnih oblasti, v imenu duhovstva in vernega ljudstva, kakor smo dolžni in se spodobi, prisežemo zvestobo.

Vidno znamenje prisege vdanosti pa je po cerkvenih postavah poljubovanje blagoslovljene prstana in posvečene roke škofove. In resnično, v tem edinem znamenju je vsa moč in ves visok in globok pomen prisege zvestobe zapopaden.

Poljubovanje pomeni pred vsem otročjo spoštljivost, katero smo Vam, kakor duhovnemu očetu in predstojniku dolžni, in Vam jo danes radi prinesemo v dar; poljub na dalje pomeni duhovno pokorščino, ki nas veže na Vas, ravnatelja in pastirja našega, in katero Vam danes ponižno za vselej obljubimo: v prvi vrsti pa je poljub znamenje ljubezni in duhovne edinstvi; ista ljubezen nas danes z Vami, kakor da bi imenitne zaroke obhajali, veže, da smo z Vami eno duhovno telo, čegar glava je Kristus.

Sv. pismo pravi: „Moj pravični pa iz vere živi“. In prav ta verna vdanost, katero smo zdaj v pričlo Vas, visoki knez, tako svečano obljubili, naj bo zdaj in v prihodnje življenje naše. Sv. apostol Peter je nekda rekcl Gospodu: Za teboj pojdem, kamor koli greš, — in če bi mi bilo umreti s teboj. Polni vere in zaupanja v Boga, ravno isto obljubo mi danes ponavljamo ter pravimo: Prezvzišeni knez, za Vami pojdemo, kamor koli greste, in če bi nam bilo umreti z Vami. Pristavimo še besedo Davidovega služebnika Etaja: „Na katerem koli kraji boš ti, moj gospod kralj, bodi-si ali v smrti ali v življenji, ondi bo hlapec tvoj“. In kakor sta Aron in Hur, ko sta videla pešati roke Mojzesove, podpirala roke njegove od obéh strani: isto tako bomo tudi mi, vsak na svojem torišči, v svoji službi in v svojem poklicu, Vaše roke podpirali od vseh strani, pomagajoč Vam vedrega lica in veselega srca v vsaki reči, katero boste zapovedali, da ne opešajo roke Vaše, dokler nam solnce ne zajde.

Živili tedaj, prevzvzišeni in visoko častiti knez! Živili in trikrat živili zdravi in srečni dolgo let, blagoslovljeni od Gospoda vselej in povsod in vseh rečéh! Amen — Amen!

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Detelja in njeno seme.

Detelja je za živinorejca velike važnosti in le škoda, da se v nekaterih krajih premalo čisla. Detelja najbolj raste na težki zemlji, in le na peščeni, kameniti zemlji ne stori, ker zahteva mnogo vlage.

Detelja nam zemljo vzboljša, med tem, ko jo vse druge rastline več ali manj izmolzejo. Seme se seje navadno iz začetka sušca, na oral se ga 7—10 litrov potrebuje, ter se sme le vsako 4. ali 5. leto na eni in tisti njivi sejati.

Kdor seme kupi od ptujca, naj bo previden, da si škode ne napravi. Brezvestni prodajalci ga s starim semenom in tudi s peskom mešajo.

Neki rjavi pesek je namreč deteljnemu semenu celo podoben. Staro seme je rjavo pa če se hrani na suhem in zračnem kraji, ohrani

se kaljivo več let, toda najbolj je, da vzameš nekaj zrn, jih prešteješ in denes na toplem prostoru v vlažno zemljo cimiti. Kmalo boš prepričan, koliko ga bo cimilo. Ker daje deteljno seme mnogo dela, preden ga moremo iz plev izmlatiti, zato je tudi vedno drago; liter velja 50—60 kr.

Nekateri pleve na peči sušijo in potem izpšejo v stopah, vsled tega zgubi pa mnogo semena kaljivost.

Prav izvrstne so mlatilnice nalašč za deteljne pleve, pa za posamezne so predrage, ker velja vsaka po 100 gld.

Tudi z navadno mlatilnico se lahko zmlati; mizica, na kateri se snopje vlaga, privzdigne se in na vsaki strani ena deska pribije. Za tem se pleve vsipavajo ter se 3—5krat premlatijo in potem na mlinu prevejajo. Trije delavci ga lahko z navadno mlatilnico na dan en merik izmlatijo. V krajih, kjer gospodarji več semena pridelujejo, bilo bi svetovati, naj bi si k mlatilnici še tako znan „Klee-Enthüllungsmantel“ omislili. Dobi se v vseh večjih tovarnah in velja 15 gld. Če frišno deteljo živini krmimo, tedaj je potrebno, da se ji nekaj zrezane slame primeša. Frišna detelja rada napne živino, za to pa je goltna cev gotova pomoč. Da se detelja v kozolcih in ostrvah najboljše suši, to je vsakemu znano, kajti pri sušenji na zemlji podrobijo se vsled obračanja drobna peresca, in če ni popolno suha, pa se rada vžgē in splesni, ter postane tako živini škodljiva.

F. P—k.

Sejmovi. Dne 1. marcija v Cirkovicah in v Slov. Gradci. Dne 3. marcija v Loki, v Mariboru, v Lučanah, v Račah, v Oplotnici in na Vranskem. Dne 4. marcija v Radgoni za konje. Dne 5. marcija v Lučanah in na Ptuji in dne 6. marcija pri sv. Petru pod sv. Gorami.

Dopisi.

Iz Velike Pirešice. (Volitve.) Pri nas se bodo vršile dneve 10. in 11. prihodnjega meseca volitve v občinski zastop. Dne 10. marca voli tretji in dne 11. pa drugi in prvi razred. Borba bode huda, kajti nasprotniki, to je nemčurji, napenjajo vse svoje moči, samo da bi krmilo občine v svoje roke dobili. Se ve, da tudi mi ne držimo rok križem, toda mi ne moremo in nočemo delati s takim orožjem, kakor nemčurji. Mi opominjamo in podučujemo ljudstvo, resnično, pošteno in javno, stavimo grde laži na beli dan, in kakor se vidi, bode udarec, namnjen od nemčurjev nam, zadel le njih same in to toliko sramotnejše, kolikor silnejše zdaj delajo. Treba je samo, da storijo naši možje vsakteri svojo dolžnost. Možje, volilci Velike Pirešice, pokažite zdaj, da ste možje, da

ste Slovenci. Pokažite možko, da ste vrli sini naše mile matere; pokažite, da ste poštenjaki, kakor ste vsekdar bili, da nečete biti za hlapca zagrizenim nemčurjem! Pridite v dan volitve vsi, nobeden ne sme doma ostati, in volite srčno, nebojete tiste može, katere vam bode volilni odbor nasvetoval, po svojem prepričanju, po vaši prosti volji, kajti vsi so poštenjaki in čvrsti, nepremakljivi možje, dobri kristjani, in nevpogljivi slovenski korenjaki. Ne bojte se zamere nemčurjev, kajti oni so vam le tako dolgo prijatelji, dokler njim služite, oni nimajo srca za nas. Ne bojte se toraj zamere nemčurjev; bojte se toliko več zamere celega naroda slovenskega, bojte se zamere Boga. Sveta dolžnost je vsakega kristjana, da ljubi svoj rod, da se poteguje za njegove pravice, in sveta dolžnost je toraj tudi vaša, da pokažete pri volitvah, da ste zavedni Slovenci; da ljubite svojo drago domovino, da vam ni mar jeze nemčurjev. Še enkrat vam kličem: bodite vrli narodnjaki, in ostali bodejo poštenjaki slovenski, in vaša imena bodejo slovela po vsem slovenskem svetu. Ali tudi one, kateri bodejo izdajalci naroda svojega, kateri bodejo bolje ljubili nemčurje in njih po slušali, tudi oaih imena bodemo naznanili vsem ljudem, celemu slovenskemu svetu, da bodo Slovenci izvedeli, koliko je odpadnikov v naši občini.

Od Kapel blizo Brežic. (Občinske volitve.) Kakor je že znano, smo pri nas zdaj že drugi pot volili obč. odbor. Po dolgem odlašnji je vendar že enkrat napočil dan volitve; to je bilo dne 4. svečana t. l. Da se je naš g. župan dosta pripravil za silni boj volitve, to je že bralcem znano, toda če ravno nekdanj topničar, vendar svoje nemške trdnjave ni mogel okovariti. Zato lahko rečemo: nemška trdnjava se je začela rušiti in se bo porušila, toraj, dragi rojaki, mi smo lahko ponosni na to, da smo se tako dobro na dan volitve obnašali tokrat. Vam, dragi bratje, naznanjamo, da smo naše sovražnike, ki nam hočejo besedo materno zatreti, enkrat v manjšino potisnili, kajti je dobila desnica 13 odbornikov, levica pa samo 5. G. županu so pomagali in v nemški rog trbili gg.: Franc Krošelj, po dom. Štef, prej prvi „rot,“ Fran Sorčič, po dom. Lah mlaji, Franc Perkovič in Anton Požar. Te štiri si je torej g. župan pridobil, in so mu dovolj dragi odborniki. Škoda je pač toliko truda, kakor ga je naš g. župan imel, pa tudi njegovi mešetarji. Gotovo ni mnogo noči mirno spal, ker ga je prihodnja volitev plašila. Vam, dragi farani, hvala, da ste se tako možato potegnili za svoj rod, ostanite vedno zvesti Bogu, narodu in cesarju. Hvala pa tudi Vam, dragi slogonski bratje, ki ste nam mnogo pomagali do zmage. Hvala Vam, dragi Dobovčanje, da niste ubogali klica našega g. župana, ostanimo si zvesti

in zložni. Tako bomo vselej zmagali in se otresli naših nemških jerobov. Bojzinčane pa obžalujem, da so se dali premotiti in se podali v tujo občino volit.

S Kozjaka. (Nova naša občina.) Nam je po večletnem upanju le-to za čas sicer splavalo po vodi, nekaj iz tega uzroka, ker se Celjski okraj brani mejo pod severno stran čez vrh namekniti, največ pa iz straha zbeganih kmetov, da bi morali tisoče stroškov nositi za odpisilo iz peterih dačnih krajev. Za ta strah so pa silno skrbeli Vitanjski tržani, kateri se neki silno bojijo razne dohodke radodarnih gorjancev zgubiti. Zato pa ljudem ni predebela nobena laž. In ubogi hribovec, ki si potoval in še bodeš meril dalnja pota iz izvanredne samotne visočine, da prideš k svojemu županstvu v nižave na petero krajev, do 2 ure truda polnega pota, ter plačuješ na vse strani mnoge občinske potrebščine, šole itd. Če pa kaj vračila potrebuješ, tedaj se ti najrajši le hrbet obrača. Neki kočarski faran, ki poseduje grajska posestva in advokaturu v Celji, brani se neki te samostalne občine strastno, potem so si še pridobili dva časti lakomna možiceljna, da za nje delujeta in zavirata dve pošteni domači občini. — Upamo pa vendar zmagati z božjo pomočjo, saj se svet še vedno obrača. Slišali smo tudi, da ako misli naše nove občine, cele sv. Joške fare Celjski okraj stalno se braniti, da nas željno sprejme okraj Šoštanjski, in če nam, kakor čujemo, zato, ker mu z našo novo občino ne priraste nobena okrajna cesta, še hoče posebno za našo novo k okraju pridobljeno občino okrajno doklado za vselej zdatno polajšati, potem pač imamo uzroka dovolj, da se pridružimo slavnej Šaleški dolini, kamor imamo k okrajni gosposki najbližje.

Iz Ruš. (Spominj in opominj.) V naši župniji imamo že nekaj let „Kmetško bralno društvo“ in to je že v začetku svojega obstanka zaslovelo radi narodne zavesti in navdušenosti svojih udov. V zadnjem času dobilo je to društvo tudi lepe, reči moramo, izvrstne prostore, ki jih še v marsikaterem mestu ne najdeš. To in pa prijazno vabilo odbora napotilo je tudi nas, da smo se udeležili veselice, ki se je priredila dne 29. grudna preteklega leta. No, našli smo zares, krasno in okusno okinčane prostore, vrlega predsednika, še nekaj odbornikov, pridne pevce ali drugih udov smo zaman izkali in pričakovali. In to nas je užalilo. Dozdeva se nam, da ste že pozabili namen svojega društva, kojemu je v prvi vrsti naloga, da Vas približuje in seznanja, da si blažite srce pri ubranem petju in pridobite ta ali oni dobri nauk iz dobrih govorov. V čast si mora šteti društvo, da ima tako vrle in dobro vežbane pevce, a škoda je, da pojejo le večinoma za-se in stenam. Bližajo se zopet volitve, nasprotniki

naši pritiskajo z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi na nas, le mislimo na društvo „Südmark“; koliko hvaležnega gradiva govornikom in koliko zlatih zrn nabrali bi si lahko poslušalci. Vsak izmed zavednih slovenskih kmetov ve, da se je nam treba tem ožje, ko možno, skleniti eden drugega, da zmagujemo in ostanemo trdni v mogočnem navalu nasprotnika; vsak naj bi torej delal na to, da se vedno bolj in bolj združujemo. Naravna naša središča so naša kmetška bralna društva, katerih zborovanj se je torej treba marljivo udeleževati. Berite Erjavčev potopis: „Na kraški zemlji.“ Tako je bilo o svojem času tudi pri nas; upajmo, da bode tudi v bodočnosti.

Iz Kostrivnice. (Spremembe.) Pod slovenskim orjakom Bočem so se v preteklem letu žalostne in vesele spremembe godile. Č. g. rajni župnik Gaspar Lesjak je v svoji zapuščini za dušni blagor svojih faranov skrbel, in je v svoji oporoki toliko denarja zapustil, da se je meseca novembra na njegove stroške ponavljanje sv. misijona obhajalo in sicer po č. g. lazaristih od sv. Jožefa. Tudi za nove zvonove k tukajšni farni cerkvi so raj. gospod 400 gld. volili. Bog njim to v večnosti obilno povrni! Žalostna fara, bivša udova je zopet oveseljena po novem č. g. župniku Valentinu Jaricu. Vrli Kostrivničanje so svojega dušnega pastirja dostojno sprejeli. Pri g. Kupniku v Podplatu — gostilničarju — so jih obč. odborniki, pod farno cerkvijo pa g. učitelji s šolsko mladežjo sprejeli. 26. januarja so bili slovesno umeščeni č. g. dekan so njim izročili kot pooblaščenec preč. knezo-škofijstva dušoskrbje te župnije. V ginljivih besedah so razlagali dolžnosti faranov do svojega dušnega pastirja in nasprotno, dolžnosti dušnega pastirja do svojih ovčic. Dal Bog, da bi se vresničile njihove besede, da bi se nobena njim izročena ovca ne pogubila. Zgorej je omenjeno, da so rajni g. župnik 400 gld. za nove zvonove darovali, prejšnji g. župnik F. Ferencak celo 500 gld. to je že nekaj. Po nekolikey požrtvovalnosti tukajšnjih faranov bi se dalo toliko denarja skupaj spraviti, da bi se veseli glas novih zvonov še to leto daleč okoli s prijaznega holmca po hribih in dolinah razlegal.

Sv. Jurij ob Ščavnici. (Vodnikov večer) tukajšnjega bralnega društva se je kaj sijajno obnesel. Pohvaliti nam ni samo odbora, kateri je tudi vrlo izpeljal, kar je obljubil, ampak tudi zavedne tukajšnje prebivalce, ter druge goste iz bližnjih krajev, kot od Male nedelje, Negove in Kapele. Zapazili smo med temi več č. g. duhovnikov, g. učiteljev, ter obilo domačih in tujih kmetov. Predsednik bralnega društva g. Jernej Košar pozdravil je došle goste s prisrčnim in dobro premišljenim govorom, omenjal vzroke, zakaj se je ustanovilo pred dvema letoma tukaj bralno društvo, da

se ljudstvo na narodni podlagi omika in olika, ter je kot glavno sredstvo našteval tukaj lepo društveno knjižnico, katera naj bi se pridno rabila, in razne časopise. Vmes šibal je pa tudi iste mlačneže, kateri kaj radi trdijo, da slovenskih pisem ne razumijo, ker se za pravilni svoj jezik ne pobrigajo. Slavnostni govor imel je č. g. Jernej Frangež, v katerem je omenil v kratkih potezah Vodnikov životopis, ter pogovoril nadalje njegove zasluge za slovenski narod kot pesnik, jezikoslovec i dr. Slednjič spominjal se je še smrti najslavnejšega rojaka sv. Jurija ob Ščavnici, namreč g. Davorina Trstenjaka, kateri je 3. svečana t. l. umrl. Iz med pesniškega dela, pri katerem so pokazali domači pevci, kaj zamorejo, imenovati nam je v prvi vrsti „Vodnikov venec“ s spremljanjem glasovirja, kateri se je moral ponavljati. Zraven tega peli so se prav pobro zbori: Kocijančičev „Venec narodnih pesni,“ Vilhar: Slavjanska i dr.; zatem čveterospevi: Mrak, Večerna, Ruža u pustinji, ter samospjev „Nezakonska mati“ s spremljanjem glasovirja. Iz celega pevskega dela smo pa izprevideli, da našim pevcem volje ne manjka, zategadelj kličemo jim: vrlo naprej! Pri prosti zabavi imeli smo se dobro v pozno noč z govori, napitnicami, resnimi in šaljivimi pesnimi in časminil nam je prehitro, da smo se morali raziti. Bodi tedaj v imenu odbora še enkrat izrečena vsem gg. obiskovalcem gostom in domačinom prisrčna zahvala, ter jih prosimo uže zanaprej, da nas blagovolijo počastiti tudi v prihodnje, znabiti po letu, ako bo nam mogoče kako večo veselico s tombolo in če Bog da, tudi s kako glediščno igro prirediti! — c.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Načelnik kluba, v katerem so slov. drž. poslanci, grof Hohenwart, je dobil od Nj. veličanstva visoko odlikovanje: veliki križ Leopoldovega reda. To je brž pohvala za grofa pa tudi za vse poslance, ki so v njegovem klubu. — Nasipe, ki še obdajajo Dunaj, misli vlada odpraviti in je to za mesto sila imenitno, kajti zniža se s tem ob enem dac in mesto se poslej lahko še razširja. — Kakor nam, tako se dozdeva tudi večim drž. poslancem, da je učnina za srednje šole, 30—50 gld. na leto, previsoka, toda minister za uk in bogočastje se še obotavlja nje znižanju. — Na drž. obrtni šoli v Gradci prične se s 1. dnem marcija poduk za učitelje, ki želijo kedaj podučevati na kaki obrtni šoli, in trpi poduk do konca julija. — Nemški „narodnjaki“ v Gradci niso nič veseli češko-nemške sprave ter se bije njih vodja, slov. odpadnik dr. Derschata, slej, kakor prej na bojni bobenj zoper sedanje ministerstvo. — Koroški Nemci so še tudi polni „duha vojske“ in njih prerok, pl. Dumreicher zago-

tavlja, se ve, da brez potrebe, da ne bode mirú, dokler ne pade njemu kako ministerstvo, naj ljubše, če bode naučno, v naročje. Oj, oj! — Nemška duhovščina na Koroškem bojda ni prijazna slov. ljudstvu in za njih list, „Kärntner Volksblatt“, se pripravlja nova tiskarna v Št. Vidu. Doslej se tiska še v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovci. — Kranjska hranilnica v Ljubljani vzame za dolensko železnico delnic za 200.000 gld. Tudi drugod se mesta in trgi poprijemajo te nove železnice in je torej upanje, da se spravi toliko denarja skupaj, kolikor ga je za-njo treba. — Čez ravnatelja c. kr. gimnazije v Gorici gredó čudne pritožbe po svetu, posebno slov. pesmi možu niso nič kaj po volji. — Vsa je podoba, da se kmalu poravna razpor slov. rodoljubov na Primorji in mi želimo, da bode sprava resnična in na korist slov. ljudstvu. — V Trstu so obsodili štiri razgrajalce laške krvi v trdo ječo; zločinci so metali lani petarde po mestu iz jeze, da še Trst ni pod Italijo. — V Buzetu so zaprli uradnika c. kr. pošte, Ern. Bassa, ker je nekaj nad 1000 fl. zapravil, ne da bi imel pravice do njih. — Hrvaški sabor zboruje sedaj in možje „narodne stranke“, pa prav za prav madjaroni, so peli pok. Andrassyju hvalo v saboru, to pa je druge poslance tako vjezilo, da so s truščem šli iz zbora. Ne, Hrvati nimajo uzroka za hvalo Andrassyja! — Ubogim Slovacom se godi huda pod madjarsko roko, tem huje, ker še cerkvene oblasti trobijo v madjarski rog. Tako prepoveduje v novem času škof v Banski Bistrici ljudstvu peti pesem sv. Cirila in Metoda in cesarsko pesem dovoljuje le v madjarskem jeziku. — Naj Kol. Tisza vsame slovo iz ógerskega ministerstva, to želi skrajna madjarska stranka, toda mož se brani in za-njim stoji večina drž. poslancev. Ni še torej blizu ura slová.

Vunanje države. Sv. Oče v Rimu so se lastnoročno zahvalili nemškemu cesarju za novo postavo, vsled katere katol. bogoslovcem ni treba pod orožje. — V italijanskem drž. zboru je nekaj mož hudih na ministra Crispija za voljo tega, da ne trpi iredentskih društev, torej tacih, ki ščujejo zoper našo državo. Nam se dozdeva, da mož ne zasluži preveč njih jeze, saj še je dovolj društev v Italiji, ki so čisto enaka — iredentovskim. — Kolikor se sodi, izpusti francoska vlada k malu princea Orleanskega iz ječe, doslej pa si še tega prav ne upa. Ta nesrečni princ, ko dela ljubi republiko toliko neprilike! — Anglija si je nakopala jezo večih držav v Evropi pa tudi v Ameriki, ker si lasti nekatere otoke, ki so bili doslej v oblasti Luzitanske države. No, ni dvoma, da se bode izkopala, toda težko, če brez vsake škode. — Po vsej Nemčiji so imeli v zadnjem tednu volitve za drž. zbor in te so po-

kazale, da je ondi veliko siromakov ali kakor jih imenuje svet, socijalistov. Največ sreče je imela pri teh volitvah katoliška stranka ali centrum. — Ruska vlada tirja od Bolgarov vojno odškodnino in ti so ji jo hitro izplačali, ker mislijo, da je Rusija sedaj zadovoljna z vlado, kakor jo imajo ter ni več zoper kneza. To je pač predobra sodba! — Mati srbskega kralja, Natalija biva sedaj v Belemgradu in ljudstvo je je sila veselo, nihče pa ne misli več na nje moža, Milana. — Turški sultan, Abdul Hamid je podelil veliko odlikovanje črnogorskemu ministru Vukoviću. Iz tega se sodi, da je sultanu veliko za to, naj sta si Turčija in Črna gora prijazni. — Na otoku Kreta skuša turški poveljnik pomiriti kršč. ljudstvo ali težko. če se mu to posreči, kajti turški jarem jim leži težko na ramenih. — Unkraj morja, v Braziliji, upa veliko število nemških delalcev, največ iz Pomorja, najti svojo srečo. Ljudje so tako gotovi svoje ondašnje sreče, da jih niti vlada ne more pregovoriti, naj ostanejo doma.

Za poduk in kratek čas.

Zakaj ljudje kadijo.

Bogat gospod je sedel po obedu v svojem naslanjaču in iz svoje pipe goste oblake dima spuščal v zrak; pri tem pa je premišljeval, zakaj prav za prav ljudje kadijo. Ker si tega vprašanja ni znal odgovoriti, sklenil je tako dolgo popraševati, da bo vedel pravi vzrok, zakaj ljudje kadijo.

Najprej je vprašal svojega najljubšega prijatelja, ki je tudi jako mnogo kadil, zakaj da on kadi. Ljubi moj, odgovori mu prijatelj, saj ni nič boljšega, kakor sam veš, nego po obedu si smodko zapaliti, „da se prebavljanje pospešuje“.

„Tako, ta tedaj kadi zavoljo boljšega prebavljenja“, misli si bogat gospod, dasiravno on pri sebi o tem ni bil prepričan, ker ga je često v želodecu tiščalo, dasiravno je mnogo kadil.

Domú gredé videl je pri potu starega moža, ki je iz kratke pipe kadil in na starih lajnah godel. Podarivši mu milodar vpraša gospod starčka, zakaj da kadi. „Ljubi gospod, jaz še danes nisem nič jedel, in da bi „manj glada čutil“, zato kadim“. Temu odgovoru se je gospod začudil, ker je v očitnem nasprotju z odgovorom njegovega prijatelja, ki je kadil, da bi bolj prebavljal ter spet prej lačen postal, ta pa, da ne bi lačen bil.

Drugi dan je gospod odpotoval ter pozno zvečer prišel v gostilno, kder je hotel prenočiti. Služabnik, ki je goste sprejemal, je po hodniku sem ter tje hodil in smodko pušil, a ko pride bogati gospod, jo takoj skrije, pa pre-

pozno, da ga gospod ne bi opazil, zato ga vpraša: „Povejte mi najpred, zakaj vi kadite?“ „Oprostite, milostljivi gospod, ne morem se drugače premagati, ker morem dolgo bedeti, s kadenjem si spanec preganjam“. „Tako“, reče gospod, „vi tedaj kadite, da se vam ne dremlje“.

Drugi večer je bil bogati gospod k nekemu bogatinu na večerjo povabljen. Po večerji prinesejo postrežniki, kakor je pri gospodih navada, smodke, tabak iz pipe ter ponujajo, kdor hoče kaditi. Hišni gospodar je tisti večer največ kadil in naš gospod tudi njega vpraša, zakaj on kadi. Gospodar mu je odgovoril, da on mora zvečer veliko kaditi, „sicer ne more spati“.

To je bil spet nasproten odgovor unemu, ki ga je bil prejšnji den slišal.

Bogati gospod je iz teh popolnoma nasprotujočih si odgovorov spoznal, da nikoli ne bo izvedel, zakaj ljudje kadijo; zakaj če eden kadi, da bi laglje prebavljaj, drugi, da bi si glad tešil, tretji, da se mu ne bi dremalo in četrti, da bi boljše spal, tedaj mora pač kadenje ali za vse dobro biti, ali pa je popolnoma za nič — gola navada, in česar se kdo s kadenjem privadi, temu misli, da je kadenje dobro in koristno.

Resnica je ta: Tabak vtegne sicer za eno ali drugo reč hasniti, kakor kakšno drugo zdravilo, da bi pa v obče ljudem hasnil, ni dokazano; prej bi slobodno trdili, da v obče škoduje na zdravju, še bolj pa na mošnji, česar menda tudi kadežarji ne morejo tajiti. Pravi vzrok, zakaj ljudje kadijo, je pač gola, slaba navada. J. S—a.

Smešnica 9. Žena nagovarja moža, čegar bolezen se ji zdi nevarna, naj pošlje po gospoda. „Oj“, reče ji na to mož, „saj bi rad, toda bojim se gospoda“. „Zakaj pa?“ sili žena vanj. „Glej“, odvrne ji mož, „glej žena, do nas je dalnja pot in če potlej jaz kje ne umrjem, bodo pa gospod zato hudi na me“.

Razne stvari.

(Darilo.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je daroval za popravilo podružnice sv. Boštjana na Mosteci, Dobovske župnije, 50 gld. iz lastnega premoženja.

(Okr. zastop.) Najvišje potrjenje sta dobila gg.: veleposestnik Jože Musi, za načelnika in dekan J. Bohinc za namestnika v okr. zastopu Vranskem.

(Nova podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda se na Koroškem ustanavlja za Priboves in okolico ter bode v Kazazah pri Ilgu v nedeljo, dne 2. marcija v ta namen zborovanje. Uljudno se vabi vsak slov. rodoljub k temu zboru.

(Osnovalni zbor) za društvo „Straža“ bode v sredo, dne 5. marcija ob 6. uri zvečer pri „Sandwirthu“ v Celovci. „Straža“ bode katoliško-politično in gospodarsko društvo ter s časom koristno za Koroško.

(Mestni zastopi) v Mariboru, v Celji in na Ptuji so čez glavo nemški in niso nič zadovoljni s česko nemško spravo. Ali umeje se, da je pri njih vsa ta nevolja — na komando.

(Iz trte) zvila jo je „D. W.“, ko piše, da pravi glasilo dr. Tonklija, „Soča“: niti Vošnjak, niti kateri slov. poslanec je bil pri ministru grofu Schönbornu. „Soča“ pa piše: „podali so se ... k justičnemu ministru grofu Schönbornu ter so imeli z njim dolg razgovor o poslovanju pri sodnijah, in o imenovanju sodnijskih uradnikov po deželah, kjer bivajo Slovenci“. Oj „vahterica“, tako pač ni lepo, ni pošteno!

(S Ptuja) se nam piše, da je umrl Fr. Simonič, veliki posestnik in občinski svetovalec v Levanjeh, župnije sv. Vrbanja pri Ptuji, star 29 let. Mož je bil v pestéh Ptujskih nemčurjev.

(Kačji strup) V Aziji, v deželi Indiji je v letu 1889 umrlo 1165 ljudi in poginilo 81 glav živine za kačjim strupom. Divje zveri so požrle 65 ljudi in 2252 glav živadi. Indijska vlada je plačala 130.000 gld. za 389 472 pobitih kač in za 961 zaklanih zveri.

(Vojska gosenični zalegi.) Letos je toliko gosenične zalege po sadnem drevju, kakor je že dolgo nismo opazovali. Prilicni in skrajni čas je, da jo pokončujemo. Le na delo, potrgajmo pajčevino, ki po vejicah mladih žlahtnih dreves „benglja“, sicer bomo imeli v spomladi suhe štrclje namesto zelenih vej.

(Telovadba.) Minister za uk in bogočastje misli, da je učencem na srednjih šolah telovadbe čez vse potreba in zato bode ona na teh šolah obvezen predmet.

(Posojilnica) v Mariboru ima v začetku tega leta hranil gld. 480.296.02, posojil gold. 442.603.42 in deležev za gld. 38.670.—.

(Dež. hiralnica.) V imenu dež. odbora je te dni kupil g. dr. Langer iz Celja prostor za dež. hiralnico v Vojniku in je dež. odbor že tudi zidanje izročil gosp. J. Miglitschu na Slatini.

(Kazen.) V Arji vesi, župnije Griže, sta se sprla oče in sin v oštariji. V tem si dobi sin poleno ter zamahne nad očetom in sreča, da mu seže v istem trenotji starši brat za poleno ter reši tako očetu življenje. V jezi pa udari s polenom sedaj brata po roki in temu počí kost, da mu bodo težko kedaj služila.

(Zaprli) so v Zelenem travniku poslovdja v glažuti, L. Petra in dve ženski. Sum leti na nje, da so umorili lani novorojeno dete ter ga skrivoma zagreblili na pokopališču.

(V Celji) je umrl g. Miha Žolgar, profesor na tamošnji c. kr. gimnaziji. Nekaj časa je bil poslanec v dež. zboru za okraj Celje, ves čas pa veren domoljub in prijatelj svojih učencev.

(Umrta) je pri č. šolskih sestrah v Mariboru s. Hiacinta Aubel, doma iz Ljubljane, v 23. letu svoje dobe. Naj počiva v miru!

(„Šulverein.“) V Mariboru pripravljata podružnica „nemškega šulvereina“ že tudi za to leto veselico v „ljudskem vrtu“ ter upa, da dobi tudi pri tej šulverein veliko denarja. Če sodimo iz nevolje, o kateri se je lani veliko čulo, čez „ciganjenje,“ ne bode ga brž veliko.

Loterijne številke:

Trst 22. februvarija 1890: 63, 90, 86, 50, 54
Linc „ „ 38, 78, 75, 28, 27

Orgljarska in meznarska služba

se odda 1. maja t. l. v Belihvodah. Oženjeni imajo prednost.

2 3 **M. Frece, župnik.**

„Oves Willkomm“.

Ta oves je na Štajarskem med vsemi sortami najzgodnejši, plodnejši in težji; raste na visoko od 5—6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 40 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 25 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 20 kr.

Razpošilja, kakor dolgo seže, vreče po 5 kil za 1 gld. 80 kr. proti pošiljatvi zneska ali poštenu povzetju franko na vsako poštno postajo

Benedikt Hertl, 2-8
veliki posestnik na grajščini Golič pri Konjicah.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v navpravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Č. gg. naročniki naj mi blagovolé poslata iste nefrankovane.

Teodor Slabanja, 15—24
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Sejem v Cirkovicah na Drav. polji.

Dne 1. sušca in 31. maja vsako leto bode v Cirkovicah na Drav. polji, v okraji Ptuj, živinski in kramarski sejem. Vabijo se kupci in prodajalci. Zarad živahne trgovine z živino, nadejamo se obilne udeležbe; postrežba bode povoljna.

Obč. urad Cirkovice, dne 17. svečana 1890.

Blaž Draškovič,
župan.

2-2

Posojilnica v Makolah

imela bode svoj letošnji redni

občni zbor

v četrtek, dne 6. marcija t. l. popoldne ob 2. uri v svoji pisarni z navadnim dnevnim redom, namreč:

- 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo nadzornika. 3. Potrjenje računov za l. 1889. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Volitev načelnštva in nadzorništva. 6. Nasveti in predlogi zadružnikov.

Makole, dne 13. februvarija 1890.

2—2

Načelstvo.

Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgov in jihovim gasilnim društvom.

Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, **Vodonosnike** razne sostave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljavanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo

orodje gasilcem potrebno

priporočuje po najnižji ceni proti 5letnemu poroštvu

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Srenjam in gasilnim društvom dovoli se plačevanje v rokih. Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 2